

Ki kicsoda az oktatásban?

Fülöp Csabáné
műszaki tanár

1978-ban végeztem a KMF nyomdaipari szakán formakészítő üzemmérnökként. Ezt követően a debreceni Alföldi Nyomdában helyezkedtem el.

A szakközépiskolai képzés ekkor indult meg városunkban, az EGT Vegyipari Szakközépiskolában. 1980-ban kezdtem tanítani. 1990-ben a Könynyűipari Szakközép- és Szakiskolában folytattam a munkát. Műszaki tanár végzettséget 1995-ben szereztem. A szöveg- és képfeldolgozás a szakterületem. A többi szakmában enciklopédiát, műszaki ábrázolást és anyagismeretet is oktattam. A 9–12. évfolyamon nyomdaipari alapismeretekből az érettségire való felkészítés is az én feladatomban.

Az évek során a szakmák követték egymást, maga az oktatási rendszer is változott. A legfontosabb az informatika fejlődése, a digitális nyomtatás megjelenése. A régi szakmák eltűnnek.

Korunk megköveteli a fejlett technika alkalmazását, de nem szabad elfelejteni, hogy a nyomdatermékek előállításához szükség van az elődeinktől örökölt hagyományokra, az igényes tervezésre és kivitelezésre, legyen az bármelyik nyomtatási technológia.

Tanítványaimat igyekszem megtanítani mindenre, amit a szakmában tudni kell: legyenek büszkéek arra, hogy nyomdászok.

Hartyáni Józsefné Kutnyánszky Katalin
nyomdaipari mérnök, műszaki tanár

1976-ban érettségiztem Várpalotán. Mivel nem teljes meggyőződéssel és erőbedobással készítettem az ezt követő felvételire, ezért az nem is sikerült. Tanácsalanságból egy anyai jó ismerős, Oláh Karcsi bácsi segített ki, javasolva szüleimnek, hogy „menjen ez a lány kéziszedő tanulóknak, az egy biztos, szép szakma”.

Mi megfogadtuk a jó tanácsot, így kerültem Veszprémbe nyomdásztanulóknak, Karcsi bácsi keze alá. A szakmunkásvizsga után már magától értetődő volt, hogy ezen a területen tanulok tovább. 1981-ben végeztem a KMF formakészítő szakán. Újra a Veszprémi Nyomdában folytattam a munkát, ahol rögtön felkértek arra, hogy a helybeli szakmunkásképzőben óraadó tanárként elméletre oktassam a leendő nyomdászokat. Akkoriban azt tervezték, hogy bővítik a képzést, ezért támogatták, hogy elvégezzem a műszaki tanárit. Miután férjhez mentem, Budapesten kezdtem tevékenykedni.

Több nyomdában is dolgoztam, míg végül 1994-ben beléptem az akkori Tótfalusi Kis Miklós Nyomdaipari Szakközépiskolába. Már tizenhat éve ugyanazon a helyszínen, a Tolnai Lajos utca 4–10. szám alatt dolgozom, csak a munkáltató megnevezése változott időközben párszor. Jelenleg a Szily Kálmán Kéttannyelvű Műszaki Középiskola és Kollégium egyik telephelye a tannyomda épülete.

Utólag elmondhatom, nem bántam meg, hogy annak idején beléptem a kéziszedő terembe, valóban egy szép szakmát tanulhattam meg.

Remélem, lesz még rá módomban, hogy a jövő nyomdászait (kiadványszerkesztőket, gépmes-tereket, könyvkötőket) ezen a helyszínen továbbra is taníthassam!

Molnárné Boldizsár Margit

Középiskolai tanulmányaimat – miután három tantárgyból sikeresen felvételiztem – a

békéscsabai Rózsa Ferenc Gimnázium nyomdaipari szakán kezdtem 1968-ban. Döntésemet a fellendülőben lévő nyomdaipar, illetve a helyi nyomda inspirálta. 1971-ben, érettségi után – amellyel együtt kéziszedő szakmát szereztem – a Kner Nyomdában nyomdai fényképszékni kezdtem dolgozni, a nyári összefüggő szakmai gyakorlat hatására. Betekintést nyertem a formakészítés munkaterületébe, a felvételtkészítéstől a filmkidolgozáson át a másoló-eredeti kikészítéséig.

1972-ben hívtak volt iskolámba helyettesítésre, elméleti tantárgyak tartására, és rövid idő után óraadóként tartottam szakmai elméleti órát 1979-ig. Közben megszereztem a nyomdai fényképész szakmunkás bizonyítványt, valamint a nyomdaipari formakészítő technikus oklevelet. 1977-ben a Dürer Nyomdában, valamint a helyi lapnál dolgoztam óraadó tevékenységem mellett. Így szélesebb rálátásom volt a megyei nyomdaipar helyzetére. 1979-ben a Rózsa Ferenc Gimnázium és Nyomdaipari Szakközépiskolában már teljes állásban elméleti és gyakorlati oktatóként dolgoztam, melynek már feltétele volt a főiskolai végzettség, mivel a főiskola nem jött helybe, így én mentem Budapestre, ahol nyomdaipari üzemmérnöki képesítést szereztem.

Az iskola 1980-ban kettévált, és Tevan Andor Nyomdaipari Szakközép- és Szakmunkásképző Iskolaként új épületben kezdte meg az oktatást. Az elméleti óráim száma rövid idő múlva kiszorította a gyakorlati oktatást, a mai napig is csak elméleti órákat tartok. Az elhelyezkedési gondok miatt a két szakközépiskolai osztályból

egy osztályt indítottak, mellette a gimnáziumi képzés is beindult iskolánkban. A technikai és technológiai változás az iskolát is elérte, a gimnáziumi képzés mellett a rendszeti képzést is beindította, majd az iskolaösszevonás is további megpróbáltatások elé állította mind az iskolavezetést, mind a tanári kart, ezek a változások kisebb töréspontot jelentettek az én életemben is. Igyekeztem ismereteimet tovább bővíteni, reagálni a technikai változásokra az informatika területén, mely a nyomdaipari szakmához is egyre szorosabban kapcsolódott. Először szoftverüzemeltetői képzést szereztem, majd az oktatásinformatikus képzés adott lehetőséget ismereteim ez irányú további bővítésére. Ezen ismereteim lehetővé tették, hogy informatika órákat is tartsak a diákoknak, valamint a szakmai elméleti órákat is érdekesebbé tehettem a PowerPoint-os bemutatókkal. Így a tankönyvhányt is némileg pótolni tudom.

Az iskolai munkával együtt járó problémák megoldásában, azok áthidalásában sokat segít, ha visszaemlékezem példaképem, édesapám Boldizsár Lajos – aki a Rózsa Ferenc Gimnázium igazgatóhelyettese volt nyugdíjba vonulásáig – szavaira, aki szívvel-lélekkel dolgozott, sokat tett a diákokért, az iskoláért, a nyomdaipari képzésért (gyakorlatilag ő indította be a nyomdaipari képzést Békéscsabán).

Nagyon szeretném, ha megőriznénk a Gutenberg-módszert, hiszen ez a terület az alapja a nyomdaiparnak, melyről soha nem szabad megfeledkezni, ne zárjuk be a nyomdaipari műzeumot, hanem fejlesszük tovább.

Az eltelt 37 év alatt sok tanítványom volt, köztük osztálytársaim gyermekei, több generáció is végzett már iskolánkban, tanítványaim gyermekeit már több ízben tanítottam, sőt kollégáim is tanítványaim voltak.

Szeretném, ha a diákok minél több információhoz juthatnának az iskolai éveik alatt a nyomdaiparról, ha lehetőség van rá, elviszem őket nyomdákba, papírgyárba. Ezekre a tanulmányi kirándulásokra korábban sokkal több lehetőség volt – többen tagjai a Nyomdai Dolgozók Szakszervezetének is.

Útravalóként azt üzenem a felnövő nemzedéknek, hogy merjenek váltani, vállalkozni a nyomdaiparon belül is, hiszen a nyomtatott termék örök, mutassák meg, hogy az értékeket megtartva tudnak újat adni a megrendelőnek, az olvasónak, a felhasználónak.

A Simonyi Károly Szak-
közepiskola és Szakis-
kolában az 1960-as
évektől folyik könyvkö-

tő szakmunkásképzés. A nyomdaiparral először 1971-ben kerültem kapcsolatba, amikor könyvkötő tanulónak vettem fel az 508-as Szakmunkásképző Intézetbe. 1983-ban gmk-t alakítottunk, és néhány év elteltével a gazdasági társaságunk utánpótlásának biztosítására, 1989-ben kezdünk a szakmunkástanulók gyakorlati képzésével. 1996-ban pedig elméleti oktatóként kezdem tanítani a könyvkötő tanulókat.

Az utóbbi évekből a következő technológiai változásokat emelném ki: egyrészt a magasnymtatás helyett az ofszetnyomtatás meghatározóvá válása, a digitális nyomtatás rohamos elterjedése, valamint a hagyományos formakészítés helyett a számítógépes kép- és szövegszerkesztés. Ezek a technológiai változások hatással vannak a kötetési munkákra is.

A szakma múltjával és jövőjével kapcsolatban az a véleményem, hogy régebben nagyobb követelmények voltak a tanulók felvételével, képességeivel kapcsolatban, sokkal több nagy tudású szakoktató segítette az oktatást. Az elmúlt közel tíz évben egyre gyengébb képességűek a „tanulójelöltek”. Sajnos 2000 óta a nyomdaipari szakmákat is úgy alakították át – szerintem rosszul –, hogy a képzés a hároméves helyett egyévesé vált, amelynek „eredménye” már most látszik (a tanulók kevés gyakorlata, nagyon alacsony szakmai tudása stb.). Egy év alatt legfeljebb az alapokat lehet elsajátítani... 2008-tól kétéves moduláris képzés folyik, melynek szakmai összetétele is erősen kifogásolható.

Példaképem Farkas Péter budapesti könyvkötőmester volt, aki még 90 éves korában is fiatalosan dolgozott. Nagy tudású, a lehetőleg nem ismerő, lelkiismeretes és elsősorban ember volt, akinek nem a pénzszerzés volt a legfontosabb, hanem a kifogástalan és az elvállalt határidőre elkészülő, minőségi munka. Nemcsak szakmailag, de emberileg is nagyon sokat tanultam tőle.

A múltból elsősorban a szakma és a kétkezi munka becsületét, valamint a szakma hároméves oktatását őrizném meg, pontosabban állítanám vissza. A jelen szakmai lehetőségeiből az érettségivel egybekötött szakmai képzést tartom előnyösnek. A jelentkező tanulók között válogatást végeznék, és csak az arra alkalmasakat venném fel.

Szakmaszeretet nélkül nem lehet a nyomdaiparban dolgozni. Folyamatos továbbképzésekre van szükség, hogy megismerhessék a gyors változásokat, pl. digitális nyomtatás, kötetési gépek fejlődése, mindemellett fontos a hagyományos kézi műveletek alapos elsajátítása (ezeket a gépek nem helyettesítik). Bármilyen gyorsan terjed a digitális olvasás, a hagyományos könyv nem fog háttérbe szorulni, ezért szükség van olyan képzett könyvkötőkre, akik a sérült, hibás könyveket meg tudják javítani. Jelenleg az iskolában nappali tagozaton könyvkötőképzés folyik, a felnőttképzésben tervezük beindítani a nyomdai gépmester szakképzést.

Zahorán György

A nyomdaiparral 1970-
ben kerültem kapcso-
latba, amikor beirat-
koztam a békéscsabai

Rózsa Ferenc Gimnázium nyomdaipari tagozatára. Mint magasnymató gépmester érettségiztem és szakmunkásvizsgáztam 1974-ben. Ezután a virágkorát élő, méltán nagy hírű Kner Nyomdában kezdtem dolgozni ofszet gépmesterként. Itt ugyanis lehetőség volt az akkoriban feljövőben lévő ofszet gépmesteri szakma elsajátítására. Ez fontos technológiai változás volt számomra. Fordulópontként azt éltem meg a pályám során, amikor felkérést kaptam arra, hogy oktatóként tevékenykedjek egykori iskolámban.

Úgy látom a szakma mindinkább az automatizálás felé halad, egyre több területre tör be a számítógép. A múlt hagyományaira kell építkezni, kellő alapok elsajátítása nélkül nem lehet fejlődni.